ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
JEAN MISCHO
της 18ης Οκτωβρίου 1990 *

Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Στις 6 Φεβρουαρίου 1986 οι αρμόδιες αρχές της Γαλλικής Δημοκρατίας χορήγησαν άδειες εισαγωγής για 6 000 περίπου δέρματα αγρίων γατών των ειδών *Felis geoffroyi* και *Felis wiedii* από τη Βολιβία, η χορήγηση δε αυτή βασίστηκε σε άδειες εξαγωγής που είχαν χορηγήσει οι αρχές της Βολιβίας στις 5 Αυγούστου 1985.

2. Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων θεωρεί ότι με τον τρόπο αυτό η Γαλλική Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τον κανονισμό 3626/82 του Συμβουλίου, της 3ης Δεκεμβρίου 1982, για την εφαρμογή στην Κοινότητα της Σύμβασης για το διεθνές εμπόριο των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας που απειλούνται με εξαφάνιση (ΕΕ L 384, σ. 1). Η Σύμβαση αυτή καλείται επίσης Σύμβαση της Ουάσιγκτον.

3. Σκοπός της εκδόσεως του κανονισμού 3626/82 ήταν ο συντονισμός των μέτρων εμπορικής πολιτικής, λόγω του ότι συμβαλλόμενα μέρη στη Σύμβαση είναι τα περισσότερα κράτη μέλη, έστω και αν η ίδια η Κοινότητα δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος. Ο κανονισμός αυτός προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι τα κράτη μέλη χορηγούν διάφορα πιστοποιητικά και διάφορες άδειες, προκειμένου να εξασφαλιστεί επαρκής έλεγχος του εμπορίου των ειδών που απαριθμούνται στη Σύμβαση, η αυστηρότητα δε των προϋποθέσεων χορηγήσεως των αδειών αυτών εξαρτάται από το είδος που αφορά η άδεια.

4. Κατά τον κρίσιμο χρόνο οι αγριόγατες των ειδών *Felis geoffroyi* και *Felis wiedii* περιλαμβάνονταν στο παράρτημα Γ, μέρος 2, του κανονισμού και, κατά το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού, η εισαγωγή τους επιτρεπόταν μόνο μετά τη χορήγηση άδειας εισαγωγής υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο β, του ίδιου κανονισμού, το οποίο έχει ως εξής:

«Η άδεια εισαγωγής που αναφέρεται στο άρθρο 3, παράγραφος 2, χορηγείται μόνον εφόσον:

— είναι φανερό ή ο αιτών το αποδεικνύει, με τρόπο αξιόπιστο, ότι η σύλληψη ή η συλλογή του δείγματος στο φυσικό περιβάλλον δεν έχει βλαπτικές επιδράσεις στη διατήρηση των ειδών ούτε στην έκταση της περιοχής εξάπλωσης των συγκεκριμένων πληθυσμών ενός είδους,

— ο αιτών αποδεικνύει, με έγγραφα που χορηγούνται από τις αρμόδιες αρχές της χώρας καταγωγής, ότι το δείγμα αποκτήθηκε σύμφωνα με τη νομοθεσία για την προστασία του συγκεκριμένου είδους,

— στην περίπτωση εισαγωγής ζώντος ζώου, ο αιτών αποδεικνύει ότι ο προβλεπόμενος παραλήπτης διαθέτει επαρκείς εγκαταστάσεις κατάλληλες για τη διαμονή του είδους, οι οποίες αρμόζουν στον τρόπο ζωής του, και ότι εξασφαλίζεται η παροχή των αναγκαίων φροντίδων,

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

— η εισαγωγή δεν είναι αντίθετη με άλλα συμφέροντα διατήρησης του είδους.

Αν χρειαστεί, οι άδειες περιέχουν συμπληρωματικές διατάξεις προκειμένου να εξασφαλιστεί η τήρηση αυτών των όρων. »

5. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η καθής εξέδωσε τις επίμαχες άδειες εισαγωγής χωρίς να συντρέχουν οι προϋποθέσεις που θέτει το άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο β, και προς στήριξη της απόψεώς της παραθέτει τα πραγματικά περιστατικά που αποτελούν το πλαίσιο εντός του οποίου εκδόθηκε η απόφαση αυτή.

6. Η αρμόδια γαλλική διοικητική αρχή χορήγησε τα επίμαχα έγγραφα στις 6 Φεβρουαρίου 1986, αλλά τα έγγραφα αυτά αναφέρονται σε ορισμένες άδειες εξαγωγής που είχαν εκδώσει οι αρχές της Βολιβίας στις 5 Αυγούστου 1985. Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι κατά την περίοδο εκείνη υπήρχαν πολλές δυσκολίες για την εφαρμογή των διατάξεων της Συμβάσεως στη Βολιβία, και για το λόγο αυτό στις 30 Απριλίου 1985, στο πλαίσιο της 5ης διασκέψεως των συμβαλλομένων μερών της Συμβάσεως, που πραγματοποιήθηκε στο Μπουένος Άιρες, είχε εκδοθεί ένα ψήφισμα, με το οποίο απευθυνόταν η εξής σύσταση στα συμβαλλόμενα μέρη:

« εφόσον η Κυβέρνηση της Βολιβίας δεν παράσχει εντός 90 ημερών στη Μόνιμη Επιτροπή την απόδειξη ότι έχει λάβει τα αναγκαία μέτρα για την ορθή εφαρμογή της Συμβάσεως, τα συμβαλλόμενα μέρη δεν πρέπει να δέχονται τις αποστολές προστατευόμενων ζώων ή φυτών που συνοδεύονται από βολιβιανά έγγραφα ή ειδών που δηλώνονται ως προερχόμενα από τη Βολιβία, μέχρις ότου η Κυβέρνηση της χώρας αυτής αποδείξει στη διάσκεψη των συμβαλλομένων μερών ή στη Μόνιμη Επιτροπή ότι έχει λάβει όλα τα μέτρα που μπορούσε για την ορθή εφαρμογή της Συμβάσεως ».

7. Κατόπιν του ψηφίσματος αυτού και προφανώς μετά από διαβούλευση με τα κράτη μέλη που είχαν αντιπροσωπευθεί στη διάσκεψη, οι υπηρεσίες της Επιτροπής απέστειλαν αυθημερόν προς τα όργανα των κρατών μελών που είναι αρμόδια για τη διαχείριση της Συμβάσεως τηλετύπημα, με το οποίο τα πληροφορούσαν ότι δεν επιτρεπόταν πλέον η χορήγηση αδειών εισαγωγής για τα συγκεκριμένα δείγματα από τη Βολιβία.

8. Κατά τη σύνοδο που πραγματοποιήθηκε στη Λωζάνη από τις 28 Οκτωβρίου μέχρι την 1η Νοεμβρίου 1985 η Μόνιμη Επιτροπή της Συμβάσεως δήλωσε ότι θεωρούσε ότι τα μέτρα που είχε λάβει εν τω μεταξύ η Κυβέρνηση της Βολιβίας ήταν σημαντικά. Κατόπιν αυτού ζήτησε από τη Γραμματεία να προβεί στη σύσταση προς τα συμβαλλόμενα μέρη που είχαν απαγορεύσει την εισαγωγή ειδών από τη Βολιβία να αναστείλουν το μέτρο αυτό. Τα πορίσματα κοινοποιήθηκαν από τη Γραμματεία στα συμβαλλόμενα μέρη στις 17 Δεκεμβρίου 1985.

9. Η επιτροπή Συμβάσεως της Κοινότητας, όργανο που συστάθηκε βάσει του άρθρου 19 του κανονισμού για να επιβλέπει την εφαρμογή του ίδιου αυτού κανονισμού, συζήτησε την κατάσταση κατά τη σύνοδο που πραγματοποιήθηκε από τις 12 μέχρι τις 14 Νοεμβρίου 1985.

10. Κατόπιν της συνόδου αυτής, συντάχθηκε ένα σχέδιο πορισμάτων, σύμφωνα με το οποίο τα κράτη μέλη μπορούν, αφού συμβουλευθούν τις επιστημονικές τους αρχές, να θεωρήσουν ότι οι προϋποθέσεις του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο β, και οι προϋποθέσεις που τίθενται για τις εισαγωγές ειδών του παραρτήματος II της Συμβάσεως συντρέχουν για τις εισαγωγές από τη Βολιβία στο πλαίσιο του συστήματος ποσοστώσεων και των άλλων μέτρων εφαρμογής που έχουν συμφωνηθεί μεταξύ της Κυβερνήσεως της Βολιβίας και της Γραμματείας της Συμβάσεως. Όσον αφορά

όμως τη *Felis geoffroyi* και τη *Felis wiedii,* διευκρινιζόταν ότι δεν είχε καταστεί δυνατόν να προβλεφθούν ποσοστώσεις και ότι κατά συνέπεια η Βολιβία δεν θα χορηγούσε άδειες εξαγωγής για τα δέρματα των δύο αυτών ειδών ενόσω δεν υπήρχαν ακόμη τα αναγκαία επιστημονικά και εμπορικά στοιχεία. Η Επιτροπή θα ενημέρωνε τα κράτη μέλη για κάθε απόφαση που θα εκδιδόταν σχετικά. Οι ποσοστώσεις, όταν θα καθορίζονταν, θα ίσχυαν για όλες τις εξαγωγές μεταξύ 1ης Μαΐου 1985 και 30ής Απριλίου 1986 και δεν θα υπερέβαιναν το 50 % του ετήσιου μέσου όρου των νόμιμων εξαγωγών από τη Βολιβία κατά τη διάρκεια της προηγούμενης πενταετίας.

11. Δεν αμφισβητείται ότι ορισμένα κράτη μέλη δεν συμφώνησαν με αυτό το σχέδιο πρακτικών. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση η Γαλλική Κυβέρνηση αμφισβήτησε ότι κατά την ανωτέρω σύνοδο έγινε λόγος για ποσοστώσεις σε σχέση με τα εν λόγω δύο είδη.

12. Η Επιτροπή υποστηρίζει αντίθετα ότι υπήρχε διαφωνία μόνο σε σχέση με το ποσοστό 50 %, ότι επομένως είχε γίνει καταρχήν δεκτή η λύση που προτεινόταν με το σχέδιο πρακτικών και ότι κατά συνέπεια δεν επιτρεπόταν ακόμη η επανάληψη των εισαγωγών.

13. Η Επιτροπή φρονεί συνεπώς ότι η γαλλική αρχή που ήταν αρμόδια για την έκδοση των αδειών εισαγωγής δεν μπορούσε λογικά να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η επίμαχη αίτηση πληρούσε τις προϋποθέσεις του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο β, που παρατέθηκε ανωτέρω.

14. Κατά της απόψεως αυτής η Γαλλική Κυβέρνηση αντιτάσσει το επιχείρημα ότι η επίμαχη αίτηση έγινε δεκτή τον Φεβρουάριο του 1986, δηλαδή μετά την αλλαγή στάσεως των οργάνων της Συμβάσεως σε σχέση με το προαναφερθέν ψήφισμα του Απριλίου 1985.

15. Κατά την άποψή μου, το απόσπασμα των πρακτικών των συνεδριάσεων της Μόνιμης Επιτροπής της Συμβάσεως στη Λωζάνη από 28 Οκτωβρίου μέχρι 1 Νοεμβρίου 1985 είναι αρκετά ασαφές. Από το απόσπασμα αυτό θα μπορούσε να συναχθεί ότι το ανωτέρω ψήφισμα της 30ής Απριλίου 1985 έπρεπε να θεωρείται πλέον ως καταργηθέν, τουλάχιστον σε σχέση με τις εξαγωγές που συνοδεύονταν από βολιβιανά πιστοποιητικά εκδοθέντα μετά τη σύνοδο αυτή. Εκτός από την περίπτωση των δερμάτων των κροκοδείλων καϊμάν (βλέπε σημείο 5 της « ανακοινώσεως προς τα συμβαλλόμενα μέρη » της 17ης Δεκεμβρίου 1985), η αναστολή της απαγορεύσεως εισαγωγών, σύμφωνα με τη σύσταση της Γραμματείας της Συμβάσεως, δεν δικαιολογούνταν λόγω της καθιερώσεως ποσοστώσεων, αλλά λόγω των « σημαντικών μέτρων » που είχε ήδη λάβει η Κυβέρνηση της Βολιβίας, δηλαδή κατόπιν της θεσπίσεως νέας νομοθεσίας που απαγορεύει την εξαγωγή ή την επανεξαγωγή ζώντων ζώων, της συστάσεως επιτροπής υψηλού επιπέδου για την επίβλεψη της εφαρμογής της Συμβάσεως, των μέτρων που είχαν ήδη ληφθεί σε σχέση με τους επιστημονικούς συμβούλους και της συμφωνίας των αρχών της Βολιβίας να υποβάλλουν στη Γραμματεία αντίγραφο όλων των αδειών εξαγωγής (βλέπε τη δεύτερη και τρίτη παράγραφο του αποσπάσματος των πρακτικών). Στο έγγραφο με το οποίο κοινοποιήθηκε το απόσπασμα αυτό των πρακτικών αναφέρεται επίσης, μεταξύ των νέων στοιχείων που προέκυψαν, το γεγονός ότι στο εξής οι βολιβιανές άδειες για τα προστατευόμενα από τη Σύμβαση είδη θα πρέπει να υπογράφονται από τον Jefe Nacional de Vida Silvestre, την αρμόδια αρχή διαχειρίσεως, *και* τον γενικό διευθυντή του Centro de Desarrollo Forestal, της επιστημονικής αρχής (η υπογράμμιση απαντά στο πρωτότυπο, και συγκεκριμένα στο σημείο 4 της « ανακοινώσεως προς τα συμβαλλόμενα μέρη »).

16. Εξάλλου, από ένα έγγραφο που προσκόμισε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση (ένα χωρίο του Vermerk του BMU της 4ης Σεπτεμβρίου 1986, σε αγγλική γλώσσα) προκύπτει ότι η Γραμματεία της Συμβάσεως είχε τη γνώμη ότι, εφόσον η Μόνιμη Επιτροπή δεν είχε συζητήσει παρά μόνο την κατάσταση των καϊμάν και δεν είχε

επιβληθεί κανένα όριο για τις εξαγωγές δερμάτων αγρίων γατών, οι αιτήσεις εισαγωγής των δερμάτων αυτών έπρεπε να εξακολουθήσουν να απορρίπτονται μέχρις ότου καταλήξει σε συγκεκριμένα πορίσματα μια επιτόπια μελέτη (« field study ») των ειδών αυτών.

17. Πάντως, νομίζω ότι η πραγματική έννοια των πορισμάτων της συνόδου της Λωζάνης δεν έχει καμία σημασία για την επίλυση της προκειμένης διαφοράς. Δεν αμφισβητείται πράγματι ότι οι αποστολές αγρίων δερμάτων για τις οποίες οι γαλλικές αρχές χορήγησαν άδειες εισαγωγής συνοδεύονταν από άδειες εξαγωγής που είχαν χορηγήσει οι αρχές της Βολιβίας στις 5 Αυγούστου 1985, δηλαδή κατά τη διάρκεια της περιόδου κατά την οποία η διάσκεψη της Συμβάσεως είχε ζητήσει την παύση των εισαγωγών (η περίοδος των 90 ημερών που αναφέρεται στο ψήφισμα της 30ής Απριλίου 1985 είχε λήξει στις 30 Ιουλίου 1985 χωρίς η Κυβέρνηση της Βολιβίας να έχει λάβει μέτρα που να έχουν κριθεί ικανοποιητικά από τα όργανα της Συμβάσεως). Επιπλέον και κυρίως, αντικείμενο της παρούσας υποθέσεως είναι η τήρηση του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο β, του κανονισμού 3626/82 του Συμβουλίου, το οποίο επιβάλλει στα κράτη μέλη αυστηρότερες υποχρεώσεις από ό,τι η Σύμβαση της Ουάσιγκτον. Η Σύμβαση αυτή επιτρέπει πράγματι στα συμβαλλόμενα μέρη, με το άρθρο XIV, να θεσπίζουν αυστηρότερα εσωτερικά μέτρα όσον αφορά τις προϋποθέσεις του εμπορίου, της συλλήψεως κλπ. των ειδών που καλύπτονται από τη Σύμβαση, τα μέτρα δε αυτά μπορούν να φτάνουν μέχρι την πλήρη απαγόρευση.

18. Επ' αυτού στηριζόμενη η Κοινότητα αποφάσισε συγκεκριμένα να αντιμετωπίσει ορισμένα είδη που απαριθμούνται στο παράρτημα II της Συμβάσεως της Ουάσιγκτον σαν να περιλαμβάνονταν στο παράρτημα I: πρόκειται για τα είδη που απαριθμούνται στο παράρτημα Γ, μέρος 1, του κανονισμού. Δεύτερον, ενώ η Σύμβαση προβλέπει ότι η εισαγωγή των ειδών που περιλαμβάνονται στο παράρτημα II υπόκειται μόνο στην προσκόμιση άδειας εξαγωγής (άρθρο IV), προϋπόθεση της εισαγωγής των ειδών που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Γ, μέρος 2, του κανονισμού είναι επιπλέον η κατοχή άδειας εισαγωγής. Τα δε είδη *Felis geoffroyi* και *Felis wiedii*, τα οποία περιλαμβάνονταν τότε στο παράρτημα II της Συμβάσεως [1], έχουν περιληφθεί στο παράρτημα Γ, μέρος 2, του κανονισμού.

19. Τρίτον, οι προϋποθέσεις που προβλέπει το άρθρο 10 του κανονισμού για τη χορήγηση άδειας εισαγωγής είναι αυστηρότερες από τις προϋποθέσεις που προβλέπουν τα άρθρα III και IV της Συμβάσεως για την έκδοση αδειών εξαγωγής. Κατά τις διατάξεις αυτές, η επιστημονική αρχή του κράτους εξαγωγής πρέπει να έχει *αποφανθεί* ότι η εξαγωγή « δεν είναι επιζήμια για την *επιβίωση* του εν λόγω είδους ». Κατά το άρθρο 10 του κανονισμού αντίθετα, πρέπει να είναι « *φανερό* ... ότι η σύλληψη... του δείγματος *δεν έχει βλαπτικές επιδράσεις* στη *διατήρηση* των ειδών ούτε στην *έκταση της περιοχής εξάπλωσης*[2] των συγκεκριμένων πληθυσμών ενός είδους ».

20. Το πραγματικό ζήτημα που τίθεται εν προκειμένω είναι κατά συνέπεια αν η αρμόδια εθνική αρχή μπορούσε να θεωρήσει ότι η μόλις αναφερθείσα προϋπόθεση πληρούνταν σε σχέση με μια αποστολή δερμάτων που συνοδευόταν από άδεια εξαγωγής που είχε εκδοθεί πριν από την έναρξη της ισχύος των νέων βολιβιανών μέτρων και ότι επιπλέον ο αιτών είχε αποδείξει, με την προσκόμιση των εγγράφων που είχαν εκδώσει οι αρμόδιες αρχές της χώρας προελεύσεως, ότι το συγκεκριμένο δείγμα είχε αποκτηθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία περί προστασίας του συγκεκριμένου είδους. Κατά τη γνώμη μου, αυτό δεν ήταν δυνατόν.

1 — Εν τω μεταξύ έχουν μεταφερθεί στο παράρτημα I της Συμβάσεως.

2 — Καμία από αυτές τις λέξεις δεν υπογραμμίζεται στο πρωτότυπο.

21. Στην έκτη και την έβδομη αιτιολογική σκέψη του ψηφίσματος της διασκέψεως των συμβαλλομένων μερών της Συμβάσεως, της 30ής Απριλίου 1985, γίνεται λόγος για την

« περιορισμένη επιτυχία όλων των προσπαθειών που κατέβαλε η Γραμματεία της Συμβάσεως προκειμένου να πείσει την Κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Βολιβίας να αναλάβει τις ευθύνες που έχει από την κύρωση της διεθνούς αυτής συμφωνίας »

και για την

« ανησυχία που εκφράζουν οι χώρες της περιοχής, ιδιαίτερα δε ορισμένες χώρες που συνορεύουν με τη Βολιβία, οι οποίες βλέπουν τους φυσικούς τους πόρους να απειλούνται άμεσα από το παράνομο εμπόριο της άγριας πανίδας και χλωρίδας τους, εμπόριο που προσλαμβάνει όλο και μεγαλύτερες και καταστροφικότερες διαστάσεις ».

22. Τα στοιχεία αυτά κρίθηκαν τόσο ανησυχητικά, ώστε η διάσκεψη των συμβαλλομένων μερών εξέδωσε στις 30 Απριλίου 1985 το ψήφισμα που παρατίθεται ανωτέρω στο σημείο 6. Με το ίδιο αυτό ψήφισμα η διάσκεψη

« αποδέχεται τη δέσμευση της Κυβερνήσεως της Βολιβίας να μειώσει τις εξαγωγές ειδών καλυπτόμενων από τη Σύμβαση στο 50 % του μέσου όρου της τελευταίας πενταετίας για κάθε είδος ».

23. Νομίζω ότι, ενόψει του κειμένου του ψηφίσματος αυτού αφενός και των συζητήσεων που διεξήχθησαν στο Μπουένος Άιρες μεταξύ των κρατών μελών μετά το ψήφισμα αυτό, των διαβουλεύσεων της Μόνιμης Επιτροπής της Συμβάσεως στη Λωζάνη (28 Οκτωβρίου—1 Νοεμβρίου 1985) και των διαβουλεύσεων της επιτροπής Συμβάσεως της ΕΟΚ στις Βρυξέλλες (12-14 Νοεμβρίου 1985) αφετέρου, η αρμόδια για την έκδοση αδειών εισαγωγής αρχή *δεν επιτρεπόταν πλέον να κρίνει ότι ήταν φανερό* ότι η σύλληψη αγρίων γατών στη Βολιβία κατά την άνοιξη ή το θέρος του 1985 (αφού η άδεια εξαγωγής έφερε ημερομηνία 5 Αυγούστου) *δεν* είχε βλαπτικές επιδράσεις επί της διατηρήσεως των συγκεκριμένων ειδών ούτε επί της εκτάσεως της περιοχής εξαπλώσεως των πληθυσμών των συγκεκριμένων αυτών ειδών. Επιπλέον, κατόπιν όσων είχαν ειπωθεί στη διάσκεψη των συμβαλλομένων μερών του Απριλίου 1985 σε σχέση με την ανεπάρκεια των ελέγχων στη Βολιβία και την ανακάλυψη μεγάλου αριθμού πλαστών βολιβιανών αδειών για είδη καλυπτόμενα από τη Σύμβαση (παράρτημα 13 του δικογράφου της προσφυγής) δεν ήταν βέβαιο ούτε ότι συνέτρεχε η προϋπόθεση που θέτει η δεύτερη περίπτωση του στοιχείου β της παραγράφου 1 του άρθρου 10.

24. Δεν μπορώ συνεπώς να αποδεχθώ την άποψη της Γαλλικής Κυβερνήσεως ότι η χορήγηση των εν λόγω αδειών ήταν ίσως *άκαιρη*, επειδή οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες θα μπορούσαν να επαναληφθούν οι εισαγωγές αιλουροειδών από τη Βολιβία αποτελούσαν ακόμη το αντικείμενο συζητήσεων μεταξύ της Γραμματείας της Συμβάσεως και της χώρας αυτής, αλλ' ότι το μόνο κρίσιμο στοιχείο ήταν το γεγονός ότι η εθνική επιστημονική αρχή είχε εκφραστεί υπέρ της χορηγήσεως των αδειών.

25. Ο κανονισμός δεν εξαρτά τη χορήγηση της άδειας εισαγωγής από τη γνώμη της εθνικής επιστημονικής αρχής της χώρας εισαγωγής, η οποία μάλιστα δεν αναφέρεται καν στο άρθρο 10. Ο κανονισμός ορίζει μόνο στο άρθρο 8 ότι η άδεια χορηγείται υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 10 από την ίδια την « αρμόδια αρχή » κάθε κράτους μέλους. Η δε Σύμβαση της Ουάσιγκτον δεν προβλέπει τη γνωμοδότηση της επιστημονικής αρχής του κράτους εισαγωγής παρά μόνο για τα είδη του παραρτήματος Ι (βλέπε άρθρο III, παράγραφος 3, στοιχείο α, σε αντιπαράθεση προς άρθρο IV, παράγραφος 4). Η ακραία συνέπεια της απόψεως της Γαλ-

λικής Κυβερνήσεως θα μπορούσε επίσης να είναι η αμφισβήτηση του χαρακτήρα του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο β, ως κανόνα δικαίου, με κίνδυνο το άρθρο αυτό να καταστεί μια απλή διαδικαστική διάταξη που θα παραπέμπει στη γνωμοδότηση της εθνικής επιστημονικής αρχής. Ας σημειωθεί ότι η επίμαχη εν προκειμένω επιστημονική γνωμοδότηση δεν έκανε καμία αναφορά στα τόσο αυστηρά κριτήρια του άρθρου 10 του κανονισμού.

26. Στην προκειμένη περίπτωση επομένως η αρμόδια αρχή για την έκδοση των αδειών είχε υποχρέωση να αγνοήσει τη γνωμοδότηση της επιστημονικής αρχής και να αρνηθεί, βάσει των ανωτέρω στοιχείων, τα οποία εξάλλου ίσως να μην γνώριζε η εθνική επιστημονική αρχή, τη χορήγηση των αδειών εισαγωγής.

27. Συνεπώς προτείνω στο Δικαστήριο να δεχθεί την προσφυγή της Επιτροπής, χάριν πληρότητας δε και μόνο θα εξετάσω τα άλλα επιχειρήματα που προβάλλουν οι διάδικοι.

28. Η καθής ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή δεν της καταλογίζει στην πραγματικότητα παράβαση του κανονισμού 3626/82, αλλά μάλλον το γεγονός ότι δεν συμμορφώθηκε με τη σύσταση της διασκέψεως της Συμβάσεως, μολονότι ουδόλως έχει αποδειχθεί ότι η πράξη αυτή είναι δεσμευτική. Η Επιτροπή αποπειράθηκε να της προσδώσει δεσμευτικότητα με το ανωτέρω τηλετύπημα της 30ής Απριλίου 1985.

29. Δεν νομίζω ότι η άποψη αυτή μπορεί να γίνει δεκτή. Η προσφεύγουσα εκθέτει σαφώς ότι το εν λόγω τηλετύπημα αποτελούσε απλώς προειδοποίηση προς τα κράτη μέλη για το ότι η Επιτροπή έκρινε ότι δεν συνέτρεχαν πλέον οι προϋποθέσεις του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο β. Το τηλετύπημα αυτό δεν επιτρέπεται να θεωρηθεί ως η νομική βάση των αιτιάσεων της Επιτροπής.

30. Η Γαλλική Κυβέρνηση υποστηρίζει επίσης ότι στην πραγματικότητα η Επιτροπή της καταλογίζει το γεγονός ότι δεν ακολούθησε τη διαδικασία διαβουλεύσεων η οποία είχε μεν προταθεί από την Επιτροπή στα μέλη της επιτροπής Συμβάσεως της Κοινότητας με σκοπό την επίτευξη της ομοιόμορφης εφαρμογής των προϋποθέσεων του άρθρου 10 από τα κράτη μέλη, δεν είχε όμως εγκριθεί από την επιτροπή αυτή.

31. Η Επιτροπή πάντως διευκρινίζει με το υπόμνημα απαντήσεως (σημείο 6) ότι ουδόλως μέμφεται την καθής για το ότι δεν τήρησε τη διαδικασία διαβουλεύσεων. Η Επιτροπή αμφισβητεί επίσης ότι καταλόγισε στη Γαλλία το γεγονός ότι δεν έλαβε υπόψη το συμπέρασμα στο οποίο είχαν καταλήξει τον Απρίλιο 1985 οι βελγικές αρχές και κατά το οποίο οι αγριόγατες της προκειμένης υποθέσεως απειλούνταν πράγματι με εξαφάνιση. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν χρειάζεται να εμβαθύνουμε την εξέταση αυτών των σημείων της διαφοράς.

32. Η καθής ισχυρίζεται επίσης ότι η Επιτροπή όφειλε, εφόσον έκρινε ότι δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις του άρθρου 10, να θεσπίσει τις αναγκαίες απαγορεύσεις βάσει του άρθρου 21, παράγραφος 1, στοιχείο β, του επίμαχου κανονισμού. Η διάταξη αυτή προβλέπει τα εξής:

« Σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίζεται στις ακόλουθες παραγράφους 2 και 3, η επιτροπή (της Συμβάσεως) ... καθορίζει τις ενιαίες προϋποθέσεις για τη χορήγηση των εγγράφων των άρθρων 10 και 11. »

Η Επιτροπή φρονεί επίσης ότι το κείμενο αυτό επιτρέπει πράγματι τη θέσπιση τέτοιων απαγορεύσεων. Όπως όμως και η καθής, δεν

προβάλλει άλλο επιχείρημα από την ύπαρξη ενός κανονισμού της[3] που προβλέπει τέτοια απαγόρευση.

33. Νομίζω όμως ότι είναι σαφές ότι, ακόμη και αν υποτεθεί ότι το άρθρο 21 επιτρέπει την επιβολή απαγορεύσεων για συγκεκριμένα είδη, οπωσδήποτε δεν προβλέπει ως προϋπόθεση της αρνήσεως χορηγήσεως άδειας εισαγωγής την προηγούμενη έκδοση κανονισμού της Επιτροπής που να απαγορεύει τις εν λόγω εισαγωγές. Θα μπορούσε το πολύ να θεωρηθεί ότι το άρθρο αυτό θέτει ως προϋπόθεση της εφαρμογής του άρθρου 10 την έναρξη ισχύος γενικών και ενιαίων κανόνων σχετικά με τις προϋποθέσεις στις οποίες πρέπει να ανταποκρίνεται κάθε πιστοποιητικό που προβλέπεται στο άρθρο 10. Ο κανονισμός όμως αυτός έχει εκδοθεί[4]. Το άρθρο 21 επομένως δεν μπορούσε να αποτελεί εμπόδιο για την εφαρμογή του άρθρου 10 στην προκειμένη υπόθεση.

34. Η καθής κυβέρνηση ισχυρίζεται ακόμη ότι η άρνηση χορηγήσεως των αιτηθεισών αδειών εισαγωγής δεν θα ήταν δικαιολογημένη, επειδή η σύσταση της διασκέψεως των συμβαλλομένων μερών και όλα τα μέτρα που είχαν επιβληθεί στη Βολιβία δεν είχαν άμεση σχέση με την επιβίωση των ειδών, αλλά μάλλον με την ανάγκη επιβολής κυρώσεων στις αρχές της Βολιβίας για την ανεπάρκεια της εκ μέρους τους εφαρμογής της Συμβάσεως.

35. Δεν συμφωνώ με την άποψη αυτή. Πρέπει οπωσδήποτε να τονιστεί ότι η Σύμβαση προβλέπει ορισμένα διοικητικά μέτρα με μόνο σκοπό την εξασφάλιση της προστασίας των ειδών που απαριθμούνται στα παραρτήματά της και ότι επομένως η προστασία αυτή είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την εφαρμογή των μέτρων αυτών. Έτσι, το άρθρο ΙΙ της Συμβάσεως προβλέπει ακριβώς ότι το παράρτημά της ΙΙ, στο οποίο εμπίπτουν όλα τα είδη που απαριθμούνται στο παράρτημα Γ, μέρος 2, του κανονισμού 3626/82, περιλαμβάνει:

« όλα τα είδη τα οποία, αν και δεν απειλούνται απαραίτητα προς το παρόν με εξαφάνιση, στο μέλλον θα ήταν δυνατόν να απειληθούν, εάν το εμπόριο δειγμάτων αυτών των ειδών δεν ρυθμιστεί αυστηρά, ώστε να αποφευχθεί κάθε εκμετάλλευση η οποία δεν συμβιβάζεται με την επιβίωσή τους ».

36. Η καθής τονίζει επίσης ότι κατά το γαλλικό διοικητικό δίκαιο δεν είναι δυνατή η αναδρομική ανάκληση νόμιμης ατομικής πράξεως από την οποία γεννώνται δικαιώματα. Το γεγονός όμως αυτό δεν έχει καμία σημασία για την ύπαρξη ή μη της παραβάσεως, το πολύ να έχει σημασία για τα μέσα άρσεως της παραβάσεως αυτής. Από το άρθρο 171 της Συνθήκης προκύπτει ότι το κράτος μέλος του οποίου το Δικαστήριο αναγνώρισε την παράβαση λαμβάνει όλα τα μέτρα που είναι αναγκαία για την εκτέλεση της αποφάσεως του Δικαστηρίου, στη δε νομολογία γίνεται πάγια δεκτό ότι η καθής δεν μπορεί να απαλλαγεί από υποχρέωση που απορρέει από το κοινοτικό δίκαιο επικαλούμενη « διατάξεις, την ακολουθούμενη πρακτική ή καταστάσεις της εσωτερικής έννομης τάξης της »[5]. Επιπλέον, πρέπει κυρίως να τονιστεί ότι η επίμαχη ατομική πράξη παρέβη κοινοτικό κανόνα που έχει απευθείας εφαρμογή δυνάμει του άρθρου 189 της Συνθήκης και επομένως δεν μπορεί να θεωρηθεί νόμιμη.

3 — Βλέπε κανονισμό (ΕΟΚ) 2496/89 της Επιτροπής, της 2ας Αυγούστου 1989, περί απαγορεύσεως εισαγωγής στην Κοινότητα ακατέργαστου και κατεργασμένου ελεφαντόδοντος που προέρχεται από τον αφρικανικό ελέφαντα (ΕΕ L 240, σ. 5).

4 — Βλέπε κανονισμό (ΕΟΚ) 3418/83 της Επιτροπής, της 28ης Νοεμβρίου 1983, για τη θέσπιση των διατάξεων σχετικά με την ομοιόμορφη έκδοση και χρήση των εγγράφων που απαιτούνται για την εφαρμογή στην Κοινότητα της σύμβασης για το διεθνές εμπόριο των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας που απειλούνται με εξαφάνιση (ΕΕ L 344, σ. 1).

5 — Βλέπε απόφαση της 14ης Ιουνίου 1990, Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας, C-48/89, Συλλογή 1990, σ. I-2425.

37. Ας σημειωθεί, τέλος, ότι οι γαλλικές αρχές, σε έγγραφό τους προς το γερμανικό Ομοσπονδιακό Υπουργείο Περιβάλλοντος, το οποίο προσκόμισε η Επιτροπή (παράρτημα 9 του δικογράφου της προσφυγής της), αναγνώρισαν ότι οι επίμαχες άδειες:

« χορηγήθηκαν από τη Βολιβία τον Αύγουστο 1985, κατά τη διάρκεια της περιόδου αναστολής κάθε εισαγωγής από τη Βολιβία, αναστολής που είχε αποφασιστεί βάσει της Συμβάσεως. Για τον λόγο αυτό έπρεπε να έχει απορριφθεί η αίτηση της εταιρίας ARSI ».

38. Δεδομένου ότι η Επιτροπή απέσυρε η ίδια κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση την αιτίαση περί παραβάσεως των άρθρων 5 και 189 της Συνθήκης, προτείνω στο Δικαστήριο να αναγνωρίσει, για όλους τους ανωτέρω λόγους, ότι η Γαλλική Δημοκρατία, χορηγώντας τις επίδικες άδειες εισαγωγής, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο β, του κανονισμού 3626/82 του Συμβουλίου, και να καταδικάσει την καθής κυβέρνηση στα δικαστικά έξοδα.